

westland
CULTUURWEB

KUNSTKRACHT 10
DOORLOPENDE LEERLIJN
'EDUCATIE MET KWALITEIT'

HANDLEIDING PEDAGOGISCH MEDEWERKERS |
PEUTERLEERLIJN | BEELDENE KUNST

Op zoek

Beeldende kunst | Peuters

INTRODUCTIE

Op zoek

Discipline:	Beeldende kunst
Thema:	Op zoek
Schooltype:	KDV
Groep:	peuters
Aantal workshops:	5 workshops
Duur van de workshops:	30 minuten per workshop

Benodigdheden:	• Kunstmaterialen: papier in diverse kleuren, stevige vellen A3-papier, wit crêpetape, witte, fijne chamotteklei (10 kilo) of zelfhardende klei, stevig A3-papier (120 gr.), stevig gekleurd A3-papier, diverse soorten gekleurd papier zoals dun karton, vloeipapier, vouwpapier, kranten en tijdschriften. • Gereedschappen: vetkrijt in diverse kleuren, palet waterverf en een kwast, bekertjes water, boetseerhoutjes en/of keukengerei, ijsstokjes etc., mesje, placemats, plakkaatverf in aparte bekertjes met bijbehorende kwast, kranten, schorten, kwasten, behanglijm. • Materiaal met verschillende vormen zoals rond, vierkant, driehoek, hol of bol (denk aan een bal, legoblok, kom etc.). • Materialen die een geluid maken zoals bestek en/of pannen, papier kreukelen en/of het scheuren etc. • Een doek. • Muziek (op alle muziek kan geschilderd worden). • Mandje of zakje. • Zandbak (buiten of zandtafel binnen). • Plantenspuit.
----------------	--

Locatie:	Reguliere ruimte. Workshop 5 is buiten of bij een binnenzandbak.
----------	--

Aanvullende ideeën:	Maak foto's van het proces. Organiseer een expositie of tentoonstelling door het werk overzichtelijk op te hangen of neer te zetten en nodig ook ouders uit om te kijken. Gebruik de boeken 'Begrijpen met je handen' van Annet Weterings en Sabine Plamper en 'Nijntje in het museum' van Dick Bruna.
---------------------	---

Overige informatie:	Beleven, ontdekken en plezier (het proces) is de essentie van deze workshops, en niet het resultaat. Observeer en benoem het creatieve werk van de peuters; voorkom het uitspreken van oordelen door te zeggen wat goed of fout is of mooi of lelijk.
---------------------	---

Educatie model leerlijn:

Workshop 1:

OP ZOEK... naar lijnen. De peuters maken een tekening van vetkrijt en hierover schilderen zij met waterverf.

Workshop 2:

OP ZOEK...naar vormen. De peuters ontdekken wat klei is en onderzoeken welke vormen zij met hun handen kunnen maken.

Workshop 3:

OP ZOEK...naar kleuren. De peuters schilderen terwijl ze luisteren naar muziek.

Workshop 4:

OP ZOEK...naar kleuren en vormen. De peuters scheuren papier en ontdekken de lijm. Zij maken een collage van gescheurde (of uitgeknipte) stukjes papier door deze op een stevige ondergrond te lijmen.

Workshop 5:

OP ZOEK...naar nieuwe natuur. De peuters maken een tuin van natuurlijke materialen en vochtig zand.

WORKSHOP 1

Op zoek – Lijnenspoor

Educatie model leerlijn: Verbeeldingskracht, nieuwsgierigheid, samenwerken.

Benodigde materialen:

- Kunstmaterialen: papier in diverse kleuren, stevige vellen A3-papier, wit crêpetape.
- Gereedschappen: vetkrijt in diverse kleuren, palet waterverf en een kwast, bekertjes water.

Aanvullende ideeën: Alternatief voor vetkrijt en waterverf zijn aquarelpotloden en water met een kwast. Je kunt deze workshop herhalen met watervaste stift en vervolgens waterverf van het palet.

Introductie:

OP ZOEK... naar lijnen. De peuters maken een tekening van vetkrijt en hierover schilderen zij met waterverf.

Activiteit 1: lijnen- raadspel	
Doel	De peuters raken betrokken bij de workshop.
Educatie model leerlijn	Nieuwsgierigheid
Duur	5 minuten
Materiaal	Papier in diverse kleuren.
Beginsituatie	De peuters zitten aan tafel.
Opdracht pedagogisch medewerker	Leg verschillende kleuren papier op de tafel en vraag: Ik zie, ik zie wat jij niet ziet en het is... (noem een kleur van een papier op tafel). Herhaal het raadsel tot alle peuters een beurt hebben gehad.
Opdracht peuters	Iedere peuter krijgt een beurt om een antwoord te geven.
Aanwijzingen	Geef ook de peuters een beurt om een vraag te stellen.

Activiteit 2: wat heb je nodig?	
Doel	De peuters beleven materiaal, waaronder papier en crêpetape.
Educatie model leerlijn	Nieuwsgierigheid, discipline
Duur	3 minuten
Materiaal	Per peuter een stevig vel wit A3-papier. Wit crêpetape.
Beginsituatie	De peuters zitten aan tafel.
Opdracht pedagogisch medewerker	Deel aan iedere peuter een vel papier en stukjes crêpetape. Help met vastplakken waar nodig.
Opdracht peuters	De peuters plakken het vel papier aan de tafel.
Aanwijzingen	De peuters kunnen ook elkaar helpen met het plakken van de tape. Voor de jonge peuters is wellicht het ontdekken van tape als materiaal ook boeiend.

Activiteit 3: lijnenspoor

Doel	De peuters beleven en ontdekken het wasco op papier.
Educatie model leerlijn	Verbeeldingskracht, nieuwsgierigheid.
Duur	7 minuten
Materiaal	Vetkrijt in diverse kleuren.
Beginsituatie	De peuters zitten achter hun vel papier.
Opdracht pedagogisch medewerker	Geef voldoende vetkrijt aan de peuters zodat zij zelf de kleuren kunnen kiezen. De peuters gaan tekenen.
Opdracht peuters	De peuters kiezen steeds een kleur en gaan tekenen.
Aanwijzingen	-

Activiteit 4: waterkleur

Doel	De peuters beleven en ontdekken waterverf met vetkrijt.
Educatie model leerlijn	Verbeeldingskracht, nieuwsgierigheid en samenwerken.
Duur	10 minuten
Materiaal	Palet waterverf en een kwast, bekertjes water.
Beginsituatie	De peuters zit achter hun vel papier met wasco.
Opdracht pedagogisch medewerker	Vertel de peuters het penseel in het water te dopen en een kleur te kiezen. Deze brengen de peuters aan op het vel papier met vetkrijt. Deel de waterpaletten uit en stabiele bekertjes met water. Vervolgens gaan de peuters vrij schilderen; kleuren aanbrengen zonder binnen of buiten de lijntjes te blijven. Geef iedere peuter een penseel zodat ze kunnen beginnen.
Opdracht peuters	De peuters dopen het penseel in het water en kiezen vervolgens een kleur. Deze brengen ze aan op het vel papier met vetkrijt. De peuters schilderen de kleuren willekeurig op het vel papier bij de vetkrijt.
Aanwijzingen	Indien het papier nat wordt kan er een gat ontstaan. Onderzoek dit met de peuters en dep te veel water weg met een tissue.

Activiteit 5: opruimen en kijken!

Doel	De workshop wordt afgerond.
Educatie model leerlijn	Discipline, doorzettingsvermogen en samenwerken.
Duur	5 minuten
Materiaal	Kunstwerk, waterverf en water.
Beginsituatie	De peuters zitten achter hun kunstwerk.
Opdracht pedagogisch medewerker	Geef aan dat het tijd is om op te ruimen. Schrijf de naam van de peuter op het kunstwerk. Stimuleer de peuters om te helpen met opruimen. De kunstwerken worden liggend gedroogd en vervolgens zo opgehangen dat het zichtbaar is voor de peuters.
Opdracht peuters	De peuters helpen met opruimen en kijken naar elkaars werk.
Aanwijzingen	De workshop wordt afgesloten met het bekijken van elkaars werk. Dit kan ook op een later tijdstip plaatsvinden. Loop met de peuters langs de kunstwerken (dit kan ook individueel of in kleine groepjes). Zij kijken en ontdekken wat er is te zien in de zelfgemaakte kunstwerken.

WORKSHOP 2

Op zoek – Droombeeld

Educatie model leerlijn: Verbeeldingskracht, nieuwsgierigheid, samenwerken.

Benodigde materialen:

- Kunstmaterialen: witte, fijne charmotteklei (10 kilo) of zelfhardende klei.
- Gereedschappen: boetseerhoutjes en/of keukengerei, ijsstokjes etc., mesje, placemat of op de tafel.
- Materiaal met verschillende vormen zoals rond, vierkant, driehoek, hol of bol (denk aan een bal, legoblok, kom etc.).

Aanvullende ideeën: De witte natuurklei is eenvoudig uitwasbaar. Extra materialen kunnen toegevoegd worden als decoratie, zoals rietjes (in stukjes geknipt), kraaltjes, dopjes etc. Alternatief voor de natuurlijke klei is (zelfgemaakt) zoutdeeg of zelfhardende klei.

Introductie:

OP ZOEK...naar vormen. De peuters ontdekken wat klei is en onderzoeken welke vormen zij met hun handen kunnen maken.

Activiteit 1: vormenspel	
Doel	De peuters raken betrokken bij de workshop.
Educatie model leerlijn	Nieuwsgierigheid
Duur	5 minuten
Materiaal	Materiaal met verschillende vormen zoals rond, vierkant, driehoek, hol of bol (denk aan een bal, legoblok, kom etc.).
Beginsituatie	De peuters zitten aan tafel.
Opdracht pedagogisch medewerker	Leg de vormen op tafel en vraag: Ik zie, ik zie wat jij niet ziet en het is... (benoem een vorm). Herhaal het raadsel tot alle peuters een beurt hebben gehad.
Opdracht peuters	Iedere peuter krijgt een beurt om een antwoord te geven.
Aanwijzingen	Geef ook de peuters een beurt om een vraag te stellen. Extra: herhaal het raadselspel met de kleuren uit workshop 1.

Activiteit 2: wat heb je nodig?	
Doel	De peuters worden nieuwsgierig naar de klei.
Educatie model leerlijn	Nieuwsgierigheid
Duur	3 minuten
Materiaal	Bol natuurklei ter grootte van een mandarijn. Placemat of op de tafel werken.
Beginsituatie	De peuters zitten aan tafel.
Opdracht pedagogisch medewerker	Laat zien welke vormen met de klei gemaakt kunnen worden, zoals bol, hol, lang, dun etc. Toon dit door te knijpen, kneden, in

	stukjes verdelen, draaien, rollen, stapelen etc.
Opdracht peuters	De peuters luisteren en stellen vragen indien nodig.
Aanwijzingen	De klei is goed kneedbaar wanneer het niet aan je handen plakt en zich eenvoudig laat vormen zonder scheurtjes. Indien de klei te droog is, kan je wat water toevoegen met een plantenspuit of met een kwastje nat gemaakt in een kommetje water.

Activiteit 3: voelen met je handen

Doel	De peuters beleven en ontdekken de klei.
Educatie model leerlijn	Verbeeldingskracht, nieuwsgierigheid
Duur	7 minuten
Materiaal	Bol natuursklei ter grootte van een mandarijn per peuter. Placemat of op de tafel werken per peuter.
Beginsituatie	De peuters zitten aan tafel.
Opdracht pedagogisch medewerker	Geef iedere peuter een bolletje klei. Vraag wat de peuters voelen, bijv. zacht, hard, warm, koud, kleur. Nodig de peuters uit de klei te ontdekken en te vormen. Ondersteun waar nodig.
Opdracht peuters	De peuters onderzoeken het materiaal en ontdekken wat ze met de handen kunnen maken.
Aanwijzingen	-

Activiteit 4: droombeeld

Doel	De peuters beleven en ontdekken klei en gereedschappen.
Educatie model leerlijn	Verbeeldingskracht, nieuwsgierigheid, discipline en samenwerken.
Duur	10 minuten
Materiaal	Bol natuursklei ter grootte van een mandarijn per peuter. Placemat of op de tafel werken per peuter. Boetseerhoutjes en/of keukengerei, ijsstokjes etc.
Beginsituatie	De peuters zitten aan tafel.
Opdracht pedagogisch medewerker	Toon de boetseergereedschappen. Ieder houtje heeft een eigen vorm en laat andere sporen achter in de klei. Ook kan het gereedschap als stempel in de klei gebruikt worden. Nodig de peuters uit om diverse gereedschappen te gebruiken.
Opdracht peuters	De peuters onderzoeken de klei en het gereedschap.
Aanwijzingen	Een alternatief voor boetseergereedschap is het keukengerei, zoals een lepel, vork of een (bot) mes. Een bekertje water en een kwast kan gebruikt worden als de klei erg droog is.

Activiteit 5: opruimen en kijken!

Doel	De workshop wordt afgerond.
Educatie model leerlijn	Samenwerken.
Duur	5 minuten
Materiaal	Mesje
Beginsituatie	De peuters zitten achter hun kunstwerk.
Opdracht pedagogisch medewerker	Geef aan dat het tijd is om op te ruimen. Haal het werk voorzichtig los met een mesje. Schrijf de naam van de peuter op

	een papier voor onder of bij het kunstwerk. Stimuleer de peuters te helpen met opruimen. De kunstwerken worden gedroogd en vervolgens op een plek neergezet. Het kleiwerk ziet er extra mooi uit door het op een sokkel (verhoging) te plaatsen, dit kan bijv. een blok uit de bouwhoek zijn.
Opdracht peuters	De peuters helpen met opruimen.
Aanwijzingen	De workshop wordt afgesloten met het bekijken van elkaars werk. Dit kan ook op een later tijdstip plaatsvinden. Loop met de peuters langs de kunstwerken (dit kan ook individueel of in kleine groepjes). Zij kijken en ontdekken wat er is te zien in de zelfgemaakte kunstwerken.

WORKSHOP 3

Op zoek – Kleurendans

Educatie model leerlijn: Verbeeldingskracht, nieuwsgierigheid en samenwerken.

Benodigde materialen:

- Materialen die een geluid maken zoals bestek en/of pannen, papier kreukelen en/of het scheuren etc.
- Een doek.
- Muziek (op alle muziek kan geschilderd worden).
- Kunstmaterialen: stevig A3-papier (120 gr.).
- Gereedschappen: plakkaatverf in aparte bekken met bijbehorende kwast, kranten, schorten.

Aanvullende ideeën: Gebruik bijv. De Vier Jaargetijden van Vivaldi of Bolero van Ravel. Vereenvoudig de activiteit door i.p.v. plakkaatverf te schilderen met waterverf van het palet, of gebruik bijv. pastelkrijt, vetkrijt of kleurpotloden.

Introductie:

OP ZOEK...naar kleuren. De peuters schilderen terwijl ze luisteren naar muziek.

Activiteit 1: geluiden-raadsel	
Doel	De peuters raken betrokken bij de workshop.
Educatie model leerlijn	Nieuwsgierigheid, verbeeldingskracht, samenwerken.
Duur	5 minuten
Materiaal	Materialen die een geluid maken zoals bestek en/of pannen, papier kreukelen en/of het scheuren etc. Een doek.
Beginsituatie	De peuters zitten aan tafel.
Opdracht pedagogisch medewerker	Leg de materialen onder een doek bij elkaar en vraag of de peuters willen luisteren, dit is eenvoudiger met de ogen dicht. Vraag: Ik hoor, ik hoor wat jij niet ziet en het is... (maak een geluid). Herhaal het raadsel tot alle peuters een beurt hebben gehad.
Opdracht peuters	Iedere peuter krijgt een beurt om een antwoord te geven.
Aanwijzingen	Geef peuters ook een beurt om een geluid te maken en/of de vraag te stellen. Extra: Herhaal het raadselspel met de kleuren uit workshop 1. en/of het vormen-raadsel van workshop 2.

Activiteit 2: wat heb je nodig?	
Doel	De peuters worden nieuwsgierig naar de verf.
Educatie model leerlijn	Nieuwsgierigheid
Duur	3 minuten
Materiaal	Kunstmaterialen: stevig A3-papier (120 gr.).

	Gereedschappen: kwasten.
Beginsituatie	De peuters zitten aan tafel of staan achter het vel papier dat opgehangen is.
Opdracht pedagogisch medewerker	Leg de kranten klaar, toon de verf en laat zien hoe de peuters kunnen schilderen met de kwast op het grote vel papier. Ze mogen het hele vel gebruiken.
Opdracht peuters	De peuters luisteren en stellen vragen.
Aanwijzingen	Bij het schilderen met plakkaatverf is het fijn om extra hulp te hebben, vooral bij het opruimen. Is dit niet mogelijk en wil je de activiteit vereenvoudigen, gebruik dan een palet waterverf zoals bij workshop 1.

Activiteit 3: muziek	
Doel	Luisteren naar de muziek.
Educatie model leerlijn	Verbeeldingskracht, nieuwsgierig.
Duur	2 minuten
Materiaal	Muziek
Beginsituatie	De peuters zitten of staan achter hun vel papier.
Opdracht pedagogisch medewerker	Laat de peuters de muziek horen en geef ze een kwast zonder verf.
Opdracht peuters	De peuters luisteren naar de muziek en dansen met de (droge) kwast over het vel papier.
Aanwijzingen	Tip: Praat zo min mogelijk of zachtjes tijdens de workshop, dit bevordert het luisteren naar de muziek, de rust en concentratie.

Activiteit 4: kleurendans	
Doel	De peuters beleven het schilderen op muziek.
Educatie model leerlijn	Verbeeldingskracht, nieuwsgierigheid, discipline.
Duur	10 minuten
Materiaal	Gereedschappen: plakkaatverf in aparte bekertjes met een bijbehorende kwast, kranten, schorten.
Beginsituatie	De peuters zitten of staan achter hun vel papier.
Opdracht pedagogisch medewerker	Geef aan dat de peuters een kleur kunnen kiezen. Vervolgens gaan de peuters schilderen, afwisselend met verschillende kleuren terwijl ze luisteren naar de muziek.
Opdracht peuters	De peuters dansen met de kwast over het vel papier terwijl ze luisteren naar de muziek.
Aanwijzingen	Schilderen met plakkaatverf is heel aantrekkelijk, een peuter wil wellicht door blijven gaan. Geef de tijd aan om de activiteit af te ronden en te stoppen.

Activiteit 5: opruimen en kijken!	
Doel	De workshop wordt afgerond.
Educatie model leerlijn	Nieuwsgierigheid, verbeeldingskracht en samenwerken.
Duur	10 minuten
Materiaal	Kunstwerk, verf en kwasten.

Beginsituatie	De peuters zitten of staan achter hun kunstwerk.
Opdracht pedagogisch medewerker	Geef aan dat het tijd is om op te ruimen. Schrijf de naam van de peuter op het kunstwerk. Stimuleer de peuters om te helpen met opruimen en de handen te wassen. De kunstwerken worden liggend gedroogd en vervolgens zo opgehangen dat het zichtbaar is voor de peuters.
Opdracht peuters	De peuters helpen met opruimen en kijken naar elkaars werk.
Aanwijzingen	Vraag evt. extra hulp bij het opruimen van de schilderactiviteit. De workshop wordt afgesloten met het bekijken van elkaars werk. Dit kan ook op een later tijdstip plaatsvinden. Loop met de peuters langs de kunstwerken (dit kan ook individueel of in kleine groepjes). Zij kijken en ontdekken wat er is te zien in de zelfgemaakte kunstwerken.

WORKSHOP 4

Op zoek – Kunstschat

Educatie model leerlijn: Verbeeldingskracht, nieuwsgierigheid en samenwerken.

Benodigde materialen:

- Kunstmaterialen: stevig gekleurd A3-papier, diverse soorten gekleurd papier zoals dun karton, vloeipapier, vouwpapier, kranten en tijdschriften.
- Gereedschappen: kwasten, behanglijm.

Aanvullende ideeën: Deze collage kan ook ruimtelijk gemaakt worden door bijv. een doosje te gebruiken.

Introductie:

OP ZOEK...naar kleuren en vormen. De peuters scheuren papier en ontdekken de lijm. Zij maken een collage van gescheurde (of uitgeknipte) stukjes papier door deze op een stevige ondergrond te lijmen.

Activiteit 1: raadspel	
Doel	De peuters raken betrokken bij de workshop.
Educatie model leerlijn	Nieuwsgierigheid
Duur	5 minuten
Materiaal	-
Beginsituatie	De peuters zitten aan tafel.
Opdracht pedagogisch medewerker	Vraag: Ik zie, ik zie wat jij niet ziet en het is... (een kleur en/of vorm die je ergens ziet). Vraag wat er te zien is in die kleur of vorm (meerdere antwoorden kunnen dus mogelijk zijn).
Opdracht peuters	De peuters kijken om zich heen en krijgen ieder een beurt om een antwoord te geven.
Aanwijzingen	Indien het niveau dit toestaat, help je de peuters om een vraag aan de groep te stellen.

Activiteit 2: wat heb je nodig?	
Doel	De peuters onderzoeken diverse papiersoorten.
Educatie model leerlijn	Nieuwsgierigheid
Duur	5 minuten
Materiaal	Diverse soorten gekleurd papier zoals dun karton, vloeipapier, vouwpapier, kranten en tijdschriften.
Beginsituatie	De peuters zitten aan tafel.
Opdracht pedagogisch medewerker	Geef aan dat de peuters het gekleurde papier in allerlei vormen en stukjes gaan scheuren.
Opdracht peuters	De peuters gaan scheuren.
Aanwijzingen	Let op: sommige papiersoorten zijn niet kleurvast. Leuk alternatief (indien mogelijk) is knippen.

Activiteit 3: lijm aanbrengen

Doel	De peuters beleven en onderzoeken lijm.
Educatie model leerlijn	Discipline, doorzettingsvermogen.
Duur	5 minuten
Materiaal	Stevig gekleurd A3-papier. Kwasten en behanglijm.
Beginsituatie	De peuters zitten aan tafel.
Opdracht pedagogisch medewerker	Geef iedere peuter het vel papier in de kleur naar eigen keuze. Deel de lijm en kwasten uit en geef aan dat de peuters het vel met lijm gaan insmeren.
Opdracht peuters	De peuters kiezen een gekleurd vel papier uit. Vervolgens kwasten ze dit vel in met behanglijm.
Aanwijzingen	De behanglijm is eenvoudig uitwasbaar en niet giftig.

Activiteit 4: collage plakken

Doel	De peuters beleven en ontdekken papier en lijm door een collage te maken.
Educatie model leerlijn	Verbeeldingskracht, nieuwsgierig, discipline en samenwerken.
Duur	10 minuten
Materiaal	De gescheurde stukjes papier en de ingesmeerde A3-vellen.
Beginsituatie	De peuters zitten aan tafel.
Opdracht pedagogisch medewerker	Geef aan dat de peuters de stukjes papier op de behangerslijm kunnen neerleggen of rustig kunnen laten vallen (gebruik van toeval).
Opdracht peuters	De peuters leggen / laten vallen en/of verdelen de stukjes papier op de behanglijm.
Aanwijzingen	Voeg evt. ten slotte extra materiaal naar keuze toe, zoals bijv. draadjes wol, glitters of confetti.

Activiteit 5: opruimen en kijken!

Doel	De workshop wordt afgerond.
Educatie model leerlijn	Nieuwsgierigheid, verbeeldingskracht en samenwerken.
Duur	5 minuten
Materiaal	De gemaakte kunstwerken.
Beginsituatie	De peuters zitten of staan achter hun kunstwerk.
Opdracht pedagogisch medewerker	Geef aan dat het tijd is om op te ruimen. Schrijf de naam van de peuter op het kunstwerk. Stimuleer de peuters om te helpen met opruimen en de handen te wassen. De kunstwerken worden liggend gedroogd en vervolgens zo opgehangen dat het zichtbaar is voor de peuters.
Opdracht peuters	De peuters helpen met opruimen en wassen hun handen.
Aanwijzingen	De workshop wordt afgesloten met het bekijken van elkaars werk. Dit kan ook op een later tijdstip plaatsvinden. Loop met de peuters langs de kunstwerken (dit kan ook individueel of in kleine groepjes). Zij kijken en ontdekken wat er is te zien in de zelfgemaakte kunstwerken.

WORKSHOP 5

Op zoek – Tuinkunst

Educatie model leerlijn: Verbeeldingskracht, nieuwsgierigheid en samenwerken.

Benodigde materialen:

- Mandje of zakje.
- Zandbak (buiten of zandtafel binnen).
- Plantenspuit.

Aanvullende ideeën: Het is praktisch om vooraf extra natuurlijke materialen te verzamelen. Het resultaat is niet lang houdbaar, maak een foto voor een blijvende herinnering!

Introductie:
OP ZOEK...naar nieuwe natuur. De peuters maken een tuin van natuurlijke materialen en vochtig zand.

Activiteit 1: raadspel buiten	
Doel	De peuters raken betrokken bij de workshop.
Educatie model leerlijn	Nieuwsgierigheid
Duur	5 minuten
Materiaal	-
Beginsituatie	De peuters zijn buiten.
Opdracht pedagogisch medewerker	Vraag: Ik zie, ik zie wat jij niet ziet en het is... (benoem een kleur en/of een vorm). Herhaal het raadsel tot alle peuters een beurt hebben gehad.
Opdracht peuters	Iedere peuter krijgt een beurt om een antwoord te geven.
Aanwijzingen	Pas het niveau van de vragen aan op de reactie en mogelijkheden van de peuters. Geef ook peuters de gelegenheid om een vraag aan de groep te stellen.

Activiteit 2: verzamelen	
Doel	De peuters ontdekken en beleven natuurlijke materialen.
Educatie model leerlijn	Nieuwsgierig en samenwerken.
Duur	5 minuten
Materiaal	Mandje of zakje.
Beginsituatie	De peuters zijn buiten.
Opdracht pedagogisch medewerker	Geef aan dat de peuters opzoek gaan naar natuurlijke materialen, zoals takjes, blaadje, bloemetjes, veertjes etc. De materialen worden verzameld in een mandje of zakje.
Opdracht peuters	De peuters gaan op zoek naar materialen.
Aanwijzingen	Indien er weinig op het plein te vinden is, is het wellicht een optie om buiten het plein te zoeken of vooraf extra materialen mee te nemen vanuit de tuin, het bos of strand.

Activiteit 3: veld maken	
Doel	De peuters beleven het materiaal en werken aan hun fijne motoriek.
Educatie model leerlijn	Verbeeldingskracht en nieuwsgierigheid.
Duur	5 minuten
Materiaal	Zandbak (buiten of zandtafel binnen). Plantenspuit.
Beginsituatie	De peuters zijn buiten.
Opdracht pedagogisch medewerker	Geef iedere peuter een plaats rond de zandbak.
Opdracht peuters	De peuter werkt in het zand waar hij/zij voor staat. De peuter gaat vervolgens dit veldje glad strijken en indien nodig nat spuiten tot het zand vochtig is.
Aanwijzingen	Indien het zand te droog is, dan kan het vochtig gemaakt met een plantenspuit. Zo zijn de afdrukken in het zand beter zichtbaar en blijven de materialen beter op hun plaats.

Activiteit 4: tuinkunst	
Doel	De peuters beleven en ontdekken natuurlijke materialen.
Educatie model leerlijn	Verbeeldingskracht, nieuwsgierigheid en samenwerken.
Duur	10 minuten
Materiaal	Natuurlijke materialen, zoals takjes, blaadjes, bloemetjes, veertjes, zaaddozen, steentjes, schelpjes etc. Zandbak (buiten of zandtafel binnen). Plantenspuit.
Beginsituatie	De peuters zitten rond de zandbak.
Opdracht pedagogisch medewerker	Vertel dat de peuters een tuin gaan maken door natuurlijke materialen in het zand te steken, neer te leggen of te strooien. Ook het vochtige zand is een deel van de tuin en dat kan ook gevormd kan worden.
Opdracht peuters	De peuters ontdekken hoe zij een tuin kunnen maken met de natuurlijke materialen en het vochtige zand.
Aanwijzingen	Wellicht ontmoeten de kunstwerken van de peuters elkaar en kan het kunstwerk groeien tot één groot kunstwerk!

Activiteit 5: fotomoment	
Doel	De workshop wordt afgerond.
Educatie model leerlijn	Nieuwsgierigheid, verbeeldingskracht en samenwerken.
Duur	5 minuten
Materiaal	Het gemaakte tuinkunstwerk.
Beginsituatie	De peuters zitten of staan achter hun kunstwerk.
Opdracht pedagogisch medewerker	Geef aan dat het tijd is en maak foto's van de kunstwerken. Kijk met de peuters naar het kunstwerk (dit kan ook individueel of in kleine groepjes). Tijd om op te ruimen.
Opdracht peuters	De peuters helpen met opruimen van de overige materialen. Ze kijken naar elkaars werk en ontdekken wat er is te zien in dit zelfgemaakte kunstwerk!

Aanwijzingen

De foto's zijn een blijvende herinnering van de kunstwerken. Bespreek met de peuters hoelang het werk blijft bestaan en/of het weggehaald wordt. Indien het werk kan blijven staan, is het boeiend om te observeren hoe het werk verandert door de weersomstandigheden zoals zon, regen en wind.